

ek

A Somer Hacair ha...

onót delegátusa épp...

artozó delegátusok ma...

integy 300 delegátus...

akiket az amerikai...

kereszténypartiak...

Szovátára

ucutia ma Szovátára...

amerikai románok szel...

szjelet

Gazeta című lap sze...

sporthirek

Haggibor vízipó...

Baszoni L. Pop 10...

Posta... 224718/229... 1 LEU-POSTA

KELET ZSIDÓ POLITIKAI NAPLAD

Ara 5 lej... Szerda, 1937. augusztus 11. 5697. EV. ELUL 4. XX. EVF. 180. SZAM

A zürichi vita

Az „Igen“ és a „Nem“ vitája napok óta...

Nincs zsidó, bármilyen tagadója is lenne...

Az ukjori zsidó történelemnek két olyan...

Két álláspont. Két ember, akik felmérhetetlen...

Mindkét szónoki remekműben belső élmény...

Olyan vita ez, amelyben mindkét félnek...

Az elhatározás ezért olyan nehéz.

De a kongresszus hangulata már többé...

Nem véletlen, hogy a palesztinaiak, az új...

A vita még folyik. Konkrétumokról még...

Még nem derült ki a szónokok beszédeiből...

Sok kérdés, amelyeknek válaszával egyelőre...

Lehet, hogy nem is fog tudni válaszolni.

Egyelőre a zsidó nép minden csoportja...

Tatarescu benyújtja lemondását, de őszig újra megbízást kap

Az uralkodó utja megerősítette a liberális kormány helyzetét Vaidák szerint még 1938-ban is uralmon lesz a liberális kormány

Bucuresti, augusztus 10. Károly király...

A kormány rendkívül optimista és kormánykörökben...

Jó híreket hozott Franasovici Párizsból

A Temps szerint Franasovici közlekedési...

Ugy látszik Franasovici hozott kedvező...

Őszig marad a kormány

A Curentul szerint az audienciára csak...

Még messzibb mennek következtetéseikben...

A kormány helyzete — mondják a vaidisták — teljesen szilárd.

látszanak, hogy a román járadékszelvények...

A politikai világban egyébként nagy a sürgős-forgás.

Madgearu Săniere utazott, ahol Mihailacheval...

A megyei választások eddigi eredményei

Bucuresti, augusztus 10. A belügyminiszter...

térium kimutatást készített a folyó év...

Összesen 1,657.888 szavazatot adtak le, ebből 490.307 (10 százalék) a liberálisokra...

Egyre vakmerőbben lépnek fel az utasszállító hajókkal szemben Franco tengerészei

Élénk francia és angol tiltakozások a felkelő hatóságok magatartása ellen. Változatlan a front helyzete

Casablanca, augusztus 10. (Rador). Súlyos incidens történt...

Ugy látszik Franasovici hozott kedvező híreket, amelyekről a kormány minisztertanácsán...

Angol tiltakozás Francónál

London, augusztus 10. (Rador). Az angol kormány jegyzéket intézett a spanyol felkelő kormányhoz...

Franco emberei, mert a legénység közismerten rokoncsenzvvel viseltetik a bolszevisták iránt.

Frontjelentések

Salamanca, augusztus 10. (Rador). A felkelők hivatalos közleménye szerint az északi, közép és déli frontokon...

Madrid, augusztus 10. (Rador). A köztársaságiak hivatalos közleménye szerint a középarcvonalon Villanueva da Canada és Terruel körzeteiben...

Oviedo, augusztus 10. (Rador). A Havas jelenti: Elmúlt éjjel az „éjszaka gyermekei”-nek nevezett dandár tagjai rohammal bevették a kormány állásait az Orfelinato Minero körzetben...

Megszökött a felkelők három hadifoglya

Bayonne, augusztus 10. A felkelők három hadifoglya egy bárkára szökött fel és revolverrel kényszerítette a kapitányt...

lam, amelynek megfemtéséhez chalucok véréldozata kellett, egy prófétai megszállottságu új zsidó nemzedék önfeláldozása.

De az állammal együtt nem színik meg az eszme, mint nap a hegyesucs fölé, úgy emelkedik az állam fölé.

Ez az eszme a cionizmus. Bennmarad a zsidó tömegek lelkében a zsidó állam megalakulása után is, mint a végső megvalósítás, az egész Erec Jisraeli felépítésének hajtóereje...

Ruppin nagy beszéde a felosztás mellett

Palesztina agrárproblémáinak és szociális viszonyainak legjobb ismerője, három érvet hoz fel a felosztás mellett: a zsidó állam kétezer éves álmokat zár le, ott fejleszthetjük igazán kulturánkat és nem kell többé certifikátokért alkudni

Ruppin szerint, aki az arabokkal való béke legnagyobb híve volt, az arabok csak akkor tárgyalnak velünk, ha meg lesz a zsidó állam

— Az Uj Kelet kongresszusi szerkesztőségétől —

Zürich, augusztus 10.

A politikai vita során dr. A. Barth (Miszrahi) a Weizmannal való rövid polémia után, a tervezett zsidó állam biztonságáról beszélt. — Kétféle biztonságról lehet szó — mondotta. Az országban élő arab kisebbségekkel szembeni biztonságról és az országon kívül élő arabokkal szembeni védelemről, akik a szomszédos államokban élnek. A probléma az, vajjon a zsidó állam tud-e megfelelő biztonságot nyújtani velük szemben. Véleményem szerint — mondotta a szónok — nagyon csekélyek az erre vonatkozó kilátások. Elsősorban az arab kisebbség nagy száma miatt, másrészt pedig, mert a határok természetellenesek. Problémátikus még a gazdasági kérdés. Szeretném ajánlani azoknak, akik hisznek egy ilyen állam életképességében, hogy olvassák el a Peel-jelentést. Egy megkisebbitett ország vagy úgy tudná elvállalni a tömeges bevándorlást, hogy gyorsan iparosít, de ebben az esetben természetesen hiányzik a mezőgazdasági alap, vagy

pedig nem fogja erősíteni mezőgazdasági bázisát, de akkor viszont nem tud nagyszámú zsidóságot behozni. Főleg az agrárkérdés, milyen kockázatokat rejtget egy olyan ország, amelynek nincs mezőgazdasági alapja.

A délamerikai delegátus a zsidó állam mellett

Gesang (Klal-A): Mindenek előtt megköszönjék Lord Melchetnek Délamerikában tett rövid látogatását, amely rendkívül sokat használt az ottani zsidók között a cionista ügyek, főleg pedig a Keren Hajjeszód számára. Egyben meghívja Weizmann elnököt is, hogy látogasson el a délamerikai államokba. A tárgyhöz szólva a következőket mondja: A ma megteremtendő zsidó állam mellett vagyok és akceptálom. Az angol kormánnyal való tárgyalásokat folytatni kell. Akik nemet mondanak, azok véleményem szerint Herzl elvei ellen szegülnek. A zsidó állam nemcsak ama zsidók prob-

lémájának megoldása, akik Erez Jiszráélben élnek, hanem azoké is, akik az egész világon laknak. Ha nem fogadjuk el, akkor az a veszély fenyeget, hogy Palesztina egyre népesebb és bennünket minden igazságért való küzdelmünkkel és követelésünkkel egyetemben szépen félretesznek. A mai realpolitikai helyzetben ez kétségtelenül mulasztás lenne. Hibáztatom az executive taktikáját, amikor az állam eszmét nem emelte ki, annak pozitív jelentőségével. Ezt bizonyára külpolitikai okokból tette, mi azonban csak a belső befolyást érezzük, aminek aztán sok nemet mondás lett az eredménye. Mi nem csak az Erez Jiszráélben élő zsidó testvéreink sorsdöntő momentumai előtt állunk, hanem az egész világ zsidóságának sorsa előtt és ezért erről a kongresszusról nem mehetünk úgy el, mint annak idején az Uganda kongresszusról, hanem harmadik egységben és azon kell dolgozunk, hogy az angol kormány javaslatának pozitívumait kimélyítsük és alaposan megtárgyaljuk.

Az arab nacionalizmus a szomszéd államokban erősödik és izmosítja a palesztinai arabok ellentállását. A palesztinai arabok legjobb ismerője mondotta nekem:

az arabok akkor fognak veletek tárgyalni, ha hatalmat látnak benneteket. Ezt az érzést pedig csak a zsidó állam ébresztheti.

Egy nagyobb Palesztinában sem lesz hely, ama zsidók számára, akik a következő évtizedekben kénytelenek lesznek elhagyni országaikat. De

ha kétféle zsidó fog élni Palesztinában és ha arabjainkkal meg tudunk egyezni, akkor úgy vélem, hogy a történelmi arányszert sok millió zsidó menedéket fog találni a Közelkelet országában.

A felosztási tervhez azonban csak akkor járulnak hozzá, ha biztosak afelől, hogy a zsidó nép az új feladatokkal szemben új áldozatokra vállalkozna. Az előkészítés stádiumából ime a végrehajtás területére lépünk. Roppant nehézségek előtt állunk, de a zsidó állam, úgy remélem, roppant energiákat fog szabadokká tenni, olyanokat, amelyek az új-épitést mégis megvalósítják.

Ruppin elmondja, hogy miért foglal pozitív állást a megkisebbitett zsidó állammal szemben

Dr. A. Ruppin, a zsidó és palesztinai szociológiai és agrárkutató mestere volt a következő szónok, aki nagy beszédében alábbiakat fej- tette ki:

— Meggyőződésem, hogy mindazok, akik föl tételekkel vagy föltételek nélkül elfogadják a királyi bizottság javaslatait, ezt csakis komoly és alapos megfontolás után cselekedték. De nem tudom, vajjon van-e valaki, aki nagyobb belső küzdelmek után tudott eljutni pozitív állásfoglaláshoz a tervvel szemben, mint én. Rubaschow helyesen mutatott rá arra, hogy mi Palesztinában harminc év óta abból indulunk ki, hogy a politika nem juthat előtérbe a gazdasági tényezőkkel szemben és mindaddig, amíg gazdaságilag nem gyökeresedtünk meg, addig a politikának háttérben kell maradnia. Ennek a felfogásnak a szellemében dolgoztunk harminc év óta Palesztinában, mint munkások követ-köre raktunk, abban a reményben, hogy ilyen módon egy szolid épületet fogunk betölteni. Nem kérdztük meg magunktól, mikor és milyen módon fogjuk feltölteni a zászlót a tetőre, ezt későbbi időkre bíztuk, amikor majd számunk egymillió körül lesz és amikor jóval több föld lesz a birtokunkban.

Az elkülönítés önmagában egészrége

— Nem volt alkalmam a felosztási tervről a királyi bizottsággal beszélni. Ha tölem megkérdezték volna, hogy mit tartok legjobbnak, hogy egyáltalában, hogy vélekem a két nemzetiség egymástól való elkülönítéséről, azt mondtam volna, hogy az elkülönítés eszméje önmagában egészséges és természetes, hiszen ha két nemzetiség az ország különböző részén lakik, akkor már magában ez a tény is csökkenti a surlódási felületet és jobb, mintha egymás mellett lakna. De nyomban föl tettem volna a kérdést, vajjon ez a elkülönítési operáció miért kell, hogy ilyen radikális legyen? Nem lenne jobb, ha egyelőre azokat a kerületeket autonóm zsidó kerületté emelnék, amelyekben a zsidók számuk és birtokaik szerint túlnyomó többségben vannak?

— Semmi kifogásom nem lett volna az ellen sem, ha azt mondták volna, hogy ez csak úgy lehetséges, ha egyúttal Palesztinának nagy része autonóm arab disztrikttsá válik vagy Transzjordániával egyesül. Ugy vélem,

hogy gyakorlatilag ezzel nem sokat vesztenünk volna.

Még mindig kétféle dunám föld hever kiaknázatlanul

— Teljes respektussal vagyok a messiási meggyőződéssel és azokkal szemben, akik ezt a gondolatot képviselik, mégis két érvem van azok ellen, akik azt mondják, hogy egész Palesztina a birtokunkban kell hogy legyen. Először, mert Palesztina határai az ókorban különbözőek voltak. Az egyik vagy másik periódusban Nagy Palesztina volt, más időszakban pedig megkisebbitett Palesztina. Nem tudom, melyek azok a határok, amelyeket most, mint szenteket kellene proklamálni. Másrészt Palesztina kolonizatorikus alkalmatlansága szempontjából nagyon változik. Palesztinában két millió dunám olyan föld van, amelyen véleményem szerint éppen ennyi, vagy ha nem több ember élhet, mint az egész többi Palesztinában. Önök jól tudják, hogy az ország huszonhat millió dunámjának a fele a Negev-re esik. Jól mondták dr. Weizmann, hogy a Negev spekulatív kolonizációs objektív. En ötödrendű kolonizációs tényezőnek tartom. Azon is igyekeztünk, hogy ezt az országrészt azután

aknazzuk ki, miután Palesztina összes kolonizációs lehetőségeit kihasználtuk.

— Roppant nagy lehetőségek vannak, amelyeket még eddig nem használtunk ki. A magam és dr. Hexternek a királyi bizottság előtt történt közlésein azon volt a hangsúly, hogy az utóbbi években olyan gazdag vízforrásaink nyitak meg, amikre azelőtt nem is gondoltunk. Még mindig kétféle dunám öntözhető földünk van, amik parlagon hevernek. Kétféle dunám öntözhető föld azt jelenti, hogy oda száz-százharmincezer családot lehet telepíteni. Ugy vélem, hogy még nem mondták ki az utolsó szót abban a tekintetben, hogy hogyan lehetne egy intenzív gazdaságot még intenzívebbé tenni. En azonban ezt megmondtam volna a bizottságnak és hozzátettem volna: Az elkülönítés önmagában jó gondolat, de hirtelen, egyszerre ilyen radikális operációt nem szabad meg- ejteni.

— A királyi bizottság jelentése, a jelentés leíró részében egészen kitünő és nem csak történetileg jelent magas színvonalat, hanem a dolgokat úgy akarja feltüntetni, ahogy azok a valóságot megközelítik. Nagyra kell becsülni a királyi bizottságnak azt az igyekezetét, hogy mint nemzsidók, becsületesen igyekeztek megérteni bennünket zsidókat.

Ruppin három szempontja a felosztás mellett

— Három megfontolás indított engem arra, hogy a felosztáshoz hozzájáruljak.

1. A zsidó állam végeredményében mégis olyan szó, ami bizonyos tekintetben kétezer éves álmokat zár le. Egy zsidó államban bontakoznak ki mindazok a dolgok, amik után áhítunk és amiket egy idegen kormányzat alatt nem tudunk végrehajtani.

2. Egészen másképpen fejleszthetjük zsidó kulturánkat, mint eddig: a nyelvi és iskola kérdéseket, a gazdasági problémákat, a közmunkákat és minden egyebet;

3. Nincs szükségünk, hogy minden félévben alkudozassunk certifikátokért.

— Nagy lehetőségeket jelent az is, hogy a végrehajtás eszközeit könnyebben lehet majd előteremteni népünk körében. Mi ma

rendkívül kedvező politikai szituációban vagyunk. A németországi események sokunkat fölirítottak, ma számos olyan föltétellel rendelkezünk, amely talán öt év múlva már nem lesz és nem utasíthatunk vissza olyan dolgot, amely nagy lehetőségek magvát rejt magában.

— Palesztinai tartózkodásom első napjától kezdve láttam, hogy központi problémánk, az arab kérdés.

Éfősen támadtak, amikor tizenkét évvel ezelőtt a Brit Salomban a binacionális államot kezdeményeztem, holott akkor még volt lehetőség gazdasági előnyökkel megnyerni az arabokat. Közben az arabok erősödő nacionalizmusa megmutatta nekem, hogy már ez az ut sem járható többé és ezért el kellett válnom Brit Salombeli barátaitól.

Az országnak gyámra van szüksége — írja a Vaída-párt lapja

Bucuresti, augusztus 10. A Frontul című lap, a Vaída-párt hivatalos orgánuma cikket írt arról, hogy milyen alkotmányos felfogást vall.

A lap kiemeli, hogy az országnak becsületes és igazságos gyámra van szüksége, a választók akarata nem lehet döntő és nem lehet elútni Vaída-t a hatalomtól azért, mert holmi gagaucok más pártokra szavaztak. (A gagauc tudvalevőleg beszarabiai tatár származású, egyébként buzgó orthodox vallású néptörzsek.)

A Dimineața gunyosan írja, hogy a választókat Vaída lapja gagaucoknak minősíti, mert nem a Román Frontra szavaztak. Az országnak pedig gyámra, vagy diktatúrának van szüksége. A parlament és a törvényes kormány helyett gyám kell.

A Viitorul foglalkozik Vaída lapjának álláspontjával és ezeket írja: Valóban az országnak gyámra van szüksége ez pedig nem lehet más, mint a kormány és parlament gyámja, amit maga az ország választ. Sértés az országra és illetlenség a Koronával szemben, hogy ebben az álcázott formában diktatúráról beszélnek, amely az alkotmányos tényezőket helyettesítse.

Tény — fűzi hozzá a Dimineața — hogy a diktatúrák elragadják a Korona jogait is. Mindenütt, ahol diktatúrákat vezettek be, úgy a népek, mint az államfőnek elvették jogait és szavának döntő súlyát. A diktátorok kaparintottak magukhoz mindent és vezetik az országot minden ellenőrzés nélkül.

— Gyomor- és bélbajknál, a máj és az epeutak megbetegedéseknél, reggel felkelés- kor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz kortyonként elfogyasztva igazán remek hashajtó. Az orvosok ajánlják.

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon
Str. N. Iorga (volt Zöldfa uca) 19. Országszerte elismert kitchinó konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás. Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye. ארטה. כשר

Csekély áldozat

A kolozsvári kísérleti lélektani intézet husz szabálya arról:

Hogyan kell megőrizni az ész higiéniáját

A lelki egyensúly műhelytitkaiból. Önuralom, humor és aktivista életbölcselet

Cluj, augusztus 10. A kolozsvári egyetem mellett, Stefănescu-Goangă rektor irányításával már néhány év óta működik a „Lélektani kísérleti intézet”, amely tudományos működésével az ország határain túl is általános elismerésre talált. Az intézet legújabb kiadványa az ember szellemi higiéniájával, az ész jókARBANTARTÁSÁVAL foglalkozik és 20 egészségügyi szabályt állít fel az intellektuális élet számára. A munka egyedülálló az országban és élénk kommentártok tárgyat képezi a fővárosi sajtóban is.

Terjednek az idegbajok

A mű szerzői abból a megállapításból indulnak ki, hogy az idegesség a modern társadalomra sokkal nagyobb veszedelmet jelent, mint az örültség és a félkegyelműség. A bizonytalanság, alacsonyabbrendűség és az állandóság hiányának érzete erőteljesebb, mint valaha a mai környezetben. Azoknak a száma, akik ideg orvos segítségét kérik, évről-évre nagyobb lesz. Amerikában egy generáció alatt minden 23-ik ember az ideggyógyászatok páciense lesz. Romániában nem lehet természetesen egy ilyen százalékszámról beszélni, de a statisztika szerint az idegességi tünetek és lelki anomáliák évről-évre emelkedő tendenciát mutatnak és a társadalom egyre mélyebb rétegeibe hatolnak be.

A husz tanács lényegében az egyetemi ifjúság számára készült, de kétségtelenül általában érdeklődésre tarthat számot. Ezek a tanácsok, helyesebben szabályok lényegében igen egyszerűek, de a gyakorlati életben jelentőségük mégis felbecsülhetetlen. Az első arany szabály: az egyén ne törekedjék erejét, képességeit felülmúló célok felé, mert ez az esetek többségében lelki és idegzavar előidézője lesz. Ilyen esetekben nemcsak komoly belső szemléletváltásra van szükség, hanem arra is, hogy orvos vizsgálja meg az illetőt. A felsőbbrendűségi és alacsonyabbrendűségi érzet között egész skálája van a lelki beállítottságoknak, amelyek többé-kevésbé megfelelnek a valóságnak. Az első szabály lényege tehát: az egyénnek alaposan kell ismernie önmagát és környezetét.

Ep testben ép lélek

A második szabály a fiziológiai egészségre vonatkozik. A testi egészség nem megeremtelje a lelkiéket is, de azt mindenesetre befolyásolja és feltételezi. A harmadik szabály: bizalommal és optimizmussal kell szembenézni a dolgokkal. A dolgokat úgy kell venni, ahogyan azok vannak és bizalommal kell velük szembenézni. A pszichológusok hangsúlyozzák az egyszerű igazságot, hogy többet ér a szem pillantása, mint a vágy eltűnése. A negyedik szabály ebbe kapcsolódóan megállapítja, hogy aki számot tud vetni a nagy és kis dolgok tényleges fontosságával, méreteivel, aki tudja, milyen nehézségeket kell legyűrnie, látni fogja, milyen mértékben lehetséges, vagy sem a különböző kívánások, vágyak kielégítése, amelyek proflikusan jelennek meg a modern ember életében.

Az ötödik tanács állandó erőfeszítést ajánl az embernek valamely helyzet dominálására. A pszichikai élet gyakran lesz szákmánya viharos vágyaknak és nehezen leküzdhető impulzusoknak, amelyek lehetetlenné teszik a konstruktív munkát. Ezeket csak az akaratnak egy észszerűen irányított állandó erőfeszítése utján lehet háttérbe szorítani. A könyv figyelemzteti a szülőket, hogy gyermekeiket a legkisebb kortól kezdve a sikerre, és nem a sikertelenségre neveljék. Aki számot tud vetni a jövőre, az a jövőre is számot tud vetni. Csak egy áldozattal sok jót tehetesz a jövőre. Lépj be a Kórházegyesületbe!

mot vet magában azzal, hogy a célok csak állandó és kitartó munkával érhetők el, megtanulja reálisan látni az emberi törekvések lényegét.

A sietség: az élet nagy ellensége

A célok megvalósítását azonban nem szabad siettetni. Aki minden áron keresztül akar valamit vinni, az felületi sikereket érhet el, de veszít a dolgok mélységében. A sietség a modern élet legnagyobb ellensége. A bajok forrását alaposan meg kell vizsgálni. A legnagyobb kellemetlenségek származhatnak abból, ha valaki nem ismeri fel, hogy mi volt a kórokozó különböző bajainak. Önmagában is fel kell ismernie az embernek az egészségételen reakciókat és tudni kell meghallgatni az ob-

Select Mezőgő
Beförők munkában
Izgalmas kalandorfilm, fészerepekben:
Lugosi Béla, Riccardo Cortez, Patricia Ellis
Műsoron kívül hangos színes pótkép!

Sztrájkba léptek a dévai mészárosok és pékek, mert az árakat maximálták

Deva, augusztus 10. (Az Uj Kelet tud.) Déva városa napok óta kenyér és hús nélkül áll, mert a pékek és mészárosok egyidejűleg sztrájkba léptek.

A sztrájk oka az, hogy a városi tanács maximális árakat léptetett életbe, amelyek a pékeknek és a mészárosoknak nem felelnek meg.

A városi tanács a barna kenyér kilogramonkénti árát 7 lejben maximálta, amit a pékek azért nem fogadnak el, kijelentésük szerint, mivel Déván nincsen gőzmalom, amely lisztükségletüket ellátná és így kénytelenek a lisztet Ahádról beszerezni, amely fuvarbőlettel jelent.

A pékek kérték az árak maximálása után dr. Suiaga alpolgármestert, hogy az árakat vonja vissza, amit azonban az alpolgármester a többi tanács tagok távollétében egyedül nem tehetett meg és ezért

Aranyér ellen Goedecke féle Orusá!

jektív kritikát. Saját hibáinak felismerése az, ami a kritikát elviselhetővé teszi az ember számára. Az érzékeny természetek heves indulatokban reagálnak a bírálatra. Ezeket rá kell vezetni és nevelni arra, hogy felismerjék és elismerjék saját hibáikat. Akkor nyugodtan néznek majd szembe minden külső támadással.

A 11-ik szabály a humorérzék fejlesztése az állandó és tulságosan mély komolyság és elégtelen alkalmazkodás megnyilatkozása. A humor, a finom vicc a lélek tónikuma, amely felszabadítja belső feszültségeket. A lelki egyensúly egyik evidens bizonyítéka, ha valaki a jelen valóságával és helyzeteivel foglalkozik. A múlt és a jövő csak annyiban bírnak fontossággal, amennyiben erősítik a jelenre beállított tevékenységet. Szembeállni a dolgok normális menetével, embereket és dolgokat kívánni, amik már nincsenek, vagy nem lehetnek, lehet művészi alkotás forrása,

de a normális embert feltétlenül akadályozza napi munkájában.

A megfelelő környezet keresése, a függetlenségi, önállósági szellem fejlesztése, a méltóság és felelősségérzet kialakítása, a kultúra magasabb értékeinek tisztelése, a természet megértése, az energiák megfelelő irányba való levezetése, a félelemérzet uralása és eliminálása, és a sokoldalú, az ember képességeiben megfelelő tevékenység további előfeltételei a belső egyensulynak.

A könyv alapja végül, hogy minden egyén teremtsen a maga számára egy aktivista életbölcseletet. A szellemi szabadság és függetlenség nem érhető el, ha valaki nem ismeri pontosan a saját erejét és azt, amit az életben elérhet. A boldogság, vagy boldogtalanság az egyénben nyugszik. Az embernek harmonikus képe, koncepciója kell, hogy legyen a világról, az életéről, társadalmi közösségéről.

„Önhöz fordulunk, aki amikor „numerusz valahikusz” törekvései ellen szót emeltünk, mindig azt hangsúlyozta, hogy a szászok ellen semmi kifogása sincsen és kérdezzük önt, hogy a brassói választás módja és a szász kisebbséggel szemben történt eljárás megfelel-e az ön politikai elgondolásainak? Elnök ur most bebizonyíthatja tetteivel is, azt amit szavakban hangsúlyozott és tegye ezt annál is inkább, mert a német nép szeretné tudni, hogy mit várhat az ön által vezetett Román Front-tól.” Így fejezi be nyílt levelét az erdélyi szász népközösség.

A bolsevizmus elleni harc jegyében.

A következő nyílt levél bevezetésében az erdélyi szász népközösség, arra hivatkozik, hogy a két címzett pártja a mindinkább fenyegető bolsevizmus ellen küzd és a párt szimbólumául azt a horogkeresztet választotta, amely az egység jegyében köti össze a világ összes árja népeit és amely a népek szabadságjogait elismeri. Ugyanakkor azt is megemlíti, a nyílt-levél, hogy Cuza és Goga mindenkor, mint az erdélyi szászok barátjai mutatkoztak.

A választási statisztikai adatok és a választás körülményeinek ismertetése után azt a kérdést teszi fel az erdélyi szász népközösség a két román jobboldali vezérnek, hogy tühik-e a brassói választást, amely az erdélyi szász néppel szemben nem a szabadságjogok jegyében zajlott le és mit szándékoznak tenni a sokszor hangoztatott szász barátság jegyében a választási visszaélések orvoslására?

A nyílt-levél aláírói itt is sürgős választ kérnek, mert a szász népközösség Cuza és Goga pártjával is tisztába akar jönni.

Bár az erdélyi szász népközösség a jelekből ítélve, hisz abban, hogy Vaida Sándor és Cuza meg Goga a sokat hangoztatott szászbarátság jegyében közbe fognak lépni érdekükben, mi nehezen hisszük, hogy az ismert többségi jobboldali politikusok kielégítő választ fognak adni. A szászoknak is jó ez okulásul. Ne legyenek úgy elbűvölve a „Waterlandból” inportált horogkeresztből... **Benczel Béla**

Pályázat

A megnyitás előtt álló sautmarek Zsidó-kórházhoz ortodox izraelita vallású gondnokot keresünk, aki az e hivatallal járó és az alapszabályokban, valamint a kórházi szabályzatban megjelölt teendőket ellátni képes. Pályázhatnak oly 40 éven aluli életkorú, levő, nős férfiak, akik megfelelő iskolai képzettséggel bírnak, feltétlenül szigorúan vallásos életmódot folytatnak és a román, magyar, jiddis és héber nyelvet írásban és szóban tökéletesen bírják. Kohániták kizárva. Kórházi gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Birtajzi adatokat és fizetési igényt tartalmazó pályázatot 1937. augusztus 25-ig küldjünk eljuttatni. A pályázat díjazása: Satu-Mare, 1937. augusztus 5. bolsevizmus ellen küzd, majd így folytatja:

Vaidához, Gogához és Cuzához is nyílt leveleket intéztek a szászok vezetői...

A brassói választások epilógusa

Sibiu, augusztus 10. (Az Uj Kelet tud.) Beszámolt pár nappal ezelőtt arról az Uj Kelet, hogy a Nagyszébenben székülő szász népközösség a brassói választások ügyében statisztikai adatok hangoztatásával nyílt levelet intézett Constantin I. C. Bratianuhoz a liberálpárt elnökéhez és kérte a pártvezér azonnali választást.

Még mielőtt azonban Bratianu érdemében válaszolhatott volna, az erdélyi szász népközösség folytatja nyílt leveleinek meg-

jelentetését az erdélyi szász népközösség két főlhivatalos lapjában a nagyszébeni Tageblatt-ban és a Süd-Ost-ban.

A nyílt levelet ezuttal, annak aláírói, dr. Helmut Wolff és dr. W. Klein a népközösség vezetői, a két jobboldali párt vezéreihez, Vaida-Voevod Sándorhoz, Cuzához és Goga Octaviánhoz címzték.

„A szászok barátja”
A Vaida Sándorhoz intézett levélben a szász népközösség először szintén a statisztikai adatokat említi fel, majd a választás körülményeit ismerteti és ezután kihangsúlyozza, hogy a címzettnek a szász népközösség mint a magyar uralom egyik legexponáltabb kisebbségi harcosához fordul, aki annakidején a választási terror és a kisebbségek jogfosztásai ellen küzdött, míg most a korrupció és a bolsevizmus ellen küzd, majd így folytatja:

Lion Feuchtwanger: A hamis Nero

„A zsidó háború” és a „Római Zsidó” után Feuchtwanger új könyve: „A hamis Nero”, új elmény és új megrázó szenzáció. A hatalmas kötet 410 lap, 132 lej Lepagenál, Cluj. Postán utánvétellel.

ndon
ארטה

Bebalzsamozták és a kolozsvári köztemető halottasházában ravatalozták fel a moszkva-prágai gép katasztrófájánál elpusztult olasz attasé holttestét

Rómába szállítják Maximo Vici lovag földi maradványait

Csaj, augusztus 10. Hétfőn délután a besztercei repülőszereplés vizsgálatával megbízott moszkvai repülőbizottság megérkezett Bucurestibe. Innen nyomban folytatták utjukat Beszterce felé, ahol behatárolták a földi maradványok helyét. A bizottság még a hétfői nap folyamán megállapította, hogy az egyik utas nem Verniguer, hanem Pierre Lansevits francia állampolgárral azonos.

Kedden a fővárosba vitték a besztercei repülőszereplés orosz áldozatainak koporsóit. A három orosz pilóta földi maradványait ma elhamvasztják a szovjet-követség megbízottjának jelenlétében. A bucuresti olasz követség kérte a külügyminisztériumtól lovag Maximo Vici moszkvai olasz kereskedelmi attasé holttestének kiadatását. Hosszas megbeszélések után a külügyminisztérium hozzájárult a holttest elszállításához. Az engedély vétele után Besztercére érkezett az olasz főkonzul és a konzulatusi kancellár, akiknek intézkedésére a kereskedelmi attasé holttestét Kolozsvárra szállították és a köztemető halottasházájában ravatalozták fel. A Besztercére kiszállított előkelő olasz személyiségek azután érdeklődtek, hogy hova lettek azok az iratok, amelyeket az olasz kereskedelmi attasé végzetes utjára magával hozott. Személyes zsebében ugyanis csak egy névjegyet, egy női fényképet, pénztárcájában pedig tizenöt rubelt találtak. A fontos iratoknak azonban nyoma sem volt.

Maximo Vici lovag holtteste a felismerhetlenségig összeroncsolva fekszik

egy tölgyfakoporsóban, a kolozsvári köztemető hármasként halottasházájában. A koporsó fejénél gyertyák égnek, a koporsó előtt pedig az olasz konzulatus kétféle hatalmas koszorúját helyezték el. A koszorúkon az olasz lobogó zöld, fehér, piros színű selyemszalagján arany betűkkel olvasható a kolozsvári olasz konzulatus ajánlása. Hétfőn délután és kedd délelőtt bizottság szállott ki a kápolnába, köztük négy klinikai orvos, akik bealzsamozták az olasz kereskedelmi attasé összeroncsolt holttestét. Minden pillanatban Kolozsvárra várják az attasé feleségét, aki intézkedni fog férje földi maradványainak elszállításáról. Valószínűleg Kolozsvárra érkeznek az attasé Olaszországban lakó szülei is. A koporsót valószínűleg a szerdai nap folyamán utnak indítják Olaszország felé.

Szakemberek véleménye szerint a lezuhant moszkvai gépet nem lett volna szabad utra engedni, mert a gép legutóbbi repülése alkalmával motorhiba miatt három napig vesztegelt a szamosfalvi repülőter hangárjában. Akkor kijavították a hibát és a gép folytatta útját Moszkvába, de hír szerint anélkül, hogy felülvizsgálták volna a motorokat ismét utnak engedték a gépet.

Tegnap reggel kilenc órakor a Szent Mihály templomban gyász istentiszteletet tartottak a kereskedelmi attasé lelküdvéért. A szertartáson az olasz konzulátus is képviseltette magát. Jelen voltak még a kolozsvári konzuli kar, valamint a polgári és hatóságok képviselői.

Szemtől-szembe az üstökösrel, amely 40 millió kilométeres napi sebességgel rohan a Föld felé

Budapest, aug. 10. A Svábhegyen, a Normafánál egyre keskenyebb utakon és mellékutakon kanyarog velünk az autó, vasárnap este nyolc óra tájban. Gyönyörű nagykeres villa előtt állunk meg: az a Svábhegyi Csillagvizsgáló Intézet. A főbejáratnál nagy tábla: „Tessék az udvari ajtónál csengetni!”

Nemsokára megjelenik egy fiatal, fehérköpenyes gimnáziumi tanár. Végigvezet az udvaron és belépünk egy kupolaalakú épületbe: itt áll a hatalmas, ágyúcsőszerű távcső. A falon óriási óra ketyeg, külön skála mutatja rajta az órákat, a percekét és a másodpercekét. A leghitelesebb idő, gondoljuk és hozzá akarjuk igazítani az óránkat. Nálunk fél kilenc van, az obszervatórium óráján hat óra lesz öt perc múlva. A tanár ur mosolyog: ez csillagászati óra, csak az őszi napéjegyenlőség idején egyezik a földi idővel. Az órat bizonyítottan szerkesztje a távcsőhöz. Ha ugyanis a távcsövet beállítják valamelyik csillagra, akkor a csillag hamarosan kikerülne a látómezőből, mert a Föld elforog a távcsővel. Az órához kapcsolat szerkeszt elensúlyozza a Föld elfordulását és a csillag, amelyet vizsgálni kívánunk, mindig a látómező közepén marad. A tanár ur beállítja a távcsövet. Óriási csavarokat csavar, emelőket húz le és nyom fel, aztán egy nagy forgatókarral kinyitja a kupola tetejét és felettünk ragyog a csillagos ég. Hosszu percekig tartó csend. Végre megszólal a tanár:

— Parancsoljon megtekinteni az üstökös... Felmászunk a létrafokokra a magas szék tetejére és belenézünk a távcsőbe. A sötétkék eget látjuk, a látókép szélén néhány fényes csillagot, közepén pedig fényes, ködös gomolyagot.

— Ez az üstökös! — magyarázza a tanár. Ha sokáig mereven figyel, látni fogja a csóváját is. Percenkig nézünk a távcsőbe és csakugyan: a fényes ködkép mögött valamivel halványabb, gözszzerű gomolygó tömeget látunk. Ez az üstökös félelmetes csóvája.

— Közel van ez az üstökös hozzánk? — kérdezzük.

— Nagyon közel! — feleli vészkes komolysággal.

Aztán hozzátesszi: — Közelbeül 100 millió kilométerre. De még ennél is közelebb jön... Julius 4-én, éjjel egy óra harminckét perckor fedezték fel Berlinben az üstökös közeledését. Az első számítások szerint augusztus 7-én kellett volna földközelsébe érnie, de most úgy tudjuk, hogy augusztus 11-én lesz legközelebb a Földhöz. Ekkor körülbelül nyolcvanmillió kilométer távolságban lesz.

— Ez ugyanaz az üstökös, amely 1862-ben látható volt?

— Szinte határozottan állítható, hogy nem az!

Az az üstökös meteorrajja bomlott szét a nap vonzóerejének hatására és az az üstökös a Perseida csillagképben volt látható. Ez, mikor földközelsébe ér, nem a Perseus csillagképben lesz, hanem a Göncölszekérben. Most még a Sárkányban van. Pontos adatokat persze csak akkor fogunk tudni közölni, ha már meghatároztuk a pontos pályáját. Kétféle üstökös van ugyanis. A naprendszerbeli üstökösök elliptikus pályán keringenek, az interstelláris, — magyarul: csillagrendszerközi — üstökösök pedig parabolikus, vagy hiperbolikus pályát futnak be. Hónapokig kell még megfigyeléseket végezni, hogy pontosan megállapíthassuk: ez az üstökös elliptikus, parabolikus, vagy hiperbolikus pályán kering-e?

— Biztos, hogy csóváját a Föld felé fordítja?

— Az biztos! Az üstökösök ugyanis a Nap és a Föld között mozognak és csóvájukat mindig elfordítják a Nap felé. Mikor földközelsébe érnek, fejük szembefordul a Nappal és csóvájuk tehát a Föld felé irányul.

— Okozhat-e valami veszedelmet az üstökös? — kérdezzük végül aggodalommal.

— Semmiféle veszélyt nem jelent, de nem is jelenthet, nem kell félni tőle. A csóva hosszúsága... tessék vágni egy pillanatra...

— 360... 540... osztva 640 millióval. Szóval, a csóva körülbelül tízmillió kilométer hosszú... Így — mint az előbb említettem —

a csóva legközelebb eső része mintegy hetvenmillió kilométer távolságra lesz a Földtől. Az előbbi nyolcvanmillió kilométeres távolságot ugyanis az üstökös magvának, vagy ahogy másképp hívják, fejének távolságára érttem és nem az üstökösre. Ha azonban ez a hetvenmillió kilométeres távolság sem volna és a csóva keresztülhaladna a Földön ez akkor is csak az üstökösnek ártana és nem a Földnek. A Földet a levegőréteg páncélként védi és ha a csóva ideéne, az vagy elszakadna, vagy kitérne.

— Milyen gyorsan mozog az üstökös? — Nem túlságosan gyorsan! Negyvenmillió kilométert halad egy nap alatt.

Mivel pályája már elhajlik, nem közeledik negyvenmillió kilométerrel a Földhöz, hanem valamivel kevesebbel.

— Miből van az üstökös? Meg tudják-e határozni az anyagát?

— Hogyne. Megfigyeljük, hogy a Föld és a Nap vonzása milyen hatást gyakorol rá, elteríti-e a pályájától és ha igen: mennyire?

Ezekből a vonzási adatokból határozzuk meg az üstökös anyagát, tömegét és sűrűségét. A csóva anyagát spektrálanalízissel határozzuk meg.

A csóva rendszerint meteoritokból áll és különböző gázokat tartalmaz. Az 1892-es üstökös csóvájában sok ciángázt fedeztek fel. Azt tudjuk, hogy az üstökösök általában nem nagyok, a Föld tömegének átlag 50 milliommódi részét teszik. Ez az üstökös most körül-

belül olyan messze van tőlünk, mint a Mars, de az égnek éppen ellenkező irányában.

Mégegyszer belenézünk a távcsőbe.

— Ugy-e szép? — kérdezi a tanár ur határozottan és büszkeséget érzünk a hangjában. A tanár megmutatja még, hogy szabad szemmel is lehet látni az üstökösöt, ha valaki tudja, hol keresse. Hosszas magyarázat után a Göncölszekér hátsó kerekének közelében valóban fel is fedezték, persze homályosan, alig észrevehetően. A tanár ezután fotografálni kezd, két-három óras exponálással örökíti meg a vasárnap éjszaka a föld valamennyi csillagvizsgáló intézetében a különös, ritka égi tüneményt.

Véres összecsapás rendőrség és parasztság között egy jugoszláviai gyűlésen

BELGRÁD, augusztus 10. (Rador.) Hivatalos közlemény szerint Bijeljiban (Drina-Bánság) politikai gyűlést rendeztek több lelkes résztvevélével. A gyűlést előzőleg a hatóságok betiltották. A gyűlés feloszlátására kivezényelt csendőrök és a gyűlés résztvevői között összeütközés támad. A csendőrök kénytelenek voltak fegyverüket használni, egy tüntető meghalt, egy csendőr súlyosan megsebesült. A rendet azonnal helyreállították.

A német kormány a Times berlini szerkesztőjének visszahívását követeli

Élénk hírlapi csata az angol és német sajtó között. A francia sajtó aggodalmi a nemzetközi helyzet miatt

Párizs, aug. 10. A ma reggeli francia lapok a nemzetközi helyzetet tanulmányozták. A L'Homme Libre szerint a nyugati demokráciákkal való közeledés szerves része a Róma-Berlin tengelyi tervének. Bárhogyan is alakuljanak azonban a dolgok, annyi bizonyos, hogy Anglia nem gondol azon kapcsolatok megszakítására, amelyek egymáshoz fűznek bennünket és ezért nyugodtan tekinthetünk a jövő elébe. Ha az elővigyázatosság állandó éberségre készítet, az nem akadályoz meg abban, hogy minden alkalmat felhasználjunk a kevésbé megviselt Európában való szabad fellélegzésre.

A Le Figaro ezeket írja: Egy hosszú háborútól való félelem, ma a béke megmentésével jelent egyet. Olyan aggodalom ez, amely még se tarthat soká, csak ha a békét kívánó országok megfelelően erősek, fegyelmeltettek és szolidárisak.

A l'Ouvreur így ír: Türelmet a Baleari-szigetek elfoglalását és hagyjuk elfoglalni Spanyolországot is. De aztán más közép-európai államok jönnek sorra. Vigyáznunk kell, mert

Csekély áldozattal sok jót tehetünk lépjen a Kórházegyesületbe!

ha engedékenységnél tart, a béke veszélyben forog, mert mi könnyű prédá lennénk, különösen, ha megszakítanánk azokat a kötelékeket, amelyek Oroszországhoz fűznek.

A német-angol sajtóháború

London, aug. 10. Az egész angol sajtó tiltakozik Németország azon követelése ellen, hogy a Times rendelje vissza berlini tudósítóját. Ez alkalommal a Times hangsúlyozza, hogy a német lap tudósítókat nem hivatásukba vágó, hanem éppen azon kiváló tevékenységük miatt utasították ki. Tevékenységüket illetőleg különben szükségesnek mutatkozhat, hogy az angol kormány bizonyos felvilágosításokkal szolgáljon. Ha Németország ténylegesen ilyen intézkedéseket hozna, csak megerősítené azt, hogy azoknak van igazuk, akik úgy vélik, hogy a nemzeti szolidaritás nem itéli meg ugyanolyan elvek alapján a civilizált élet udvariasságának kérdését, mint a többi népek. Ez az intézkedés komoly hátráltatás lenne azok számára, akik a német-angol viszony megjavításán dolgoznak.

A Manchester Guardian szerint a Times tudósítójának kiutasítása egy olyan emberrel szembeni bosszú lenne, aki igazat mond arról, ami Németországban történik.

SPORT

Három országos rekordot javítottak a zsidó uszók Csehszlovákia országos bajnoki uszóversenyén

Cluj, augusztus 10. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap számunkban közöltük már, hogy Pozsonyban, Csehszlovákia országos uszó-bajnoki versenyén a zsidó sportolók szenzációs sikertel szerepeltek. A verseny részletes eredményei egyelőre hiányzanak, rövid távirati híradás alapján azonban közölhetjük, hogy annak keretében hat országos rekord született, amelyek közül hármat a pozsonyi

Barkochba versenyzői érték el. A hat csehszlovák országos rekord a következő: 3x100 méter hőlgy vegyes: CPK Prága 4:19.4, 100 m hát férfi: Badere Barkochba - Pozsony 1:13.2, 4x100 m férfi meiluszó staféta: Hellas Teschen 5:27.3, 200 m hőlgy mell: Singer Barkochba 3:16, 4x100 m hőlgy gyors: CPK Prága 5:28, 4x200 m gyors staféta: Barkochba - Pozsony 10:03.4.

Mi történt a vasárnapi Ripensia-NAC labdarugómezőzésen?

Httas játékevezetők garázdalkodása okozta a NAC súlyos vereségét. A NAC többé nem veszi igénybe a nagyváradi játékevezetők segítségét

Fejjelentette a NAC a garázda játékevezetőket

Cluj, augusztus 10. (Az Uj Kelet tud.) A torló vasárnapi sporteredmények miatt tegnap számunkban csak röviden jelentettük, hogy a NAC botrányos játékevezetés mellett 5:0 arányú súlyos vereséget szenvedett a Ripensiaól. Általános megállapítás szerint a Ripensia jobb volt ellenfelénél, bár az is kétségtelen, hogy a játékevetői protekció felmérhetetlen morális erőt adott a Ripensia együttesének, amint hogy éppen ilyen mértékben demoralizálta a NAC-ot. A mérkőzésről egyébként Nagyváradról a következőket jelentik:

Példátlán játékevezetés...

Sok minden megért már a nagyváradi futballpálya, de az, ami vasárnap történt a Károly arénában, minden eddig felülmult. Mosulej játékevezető arcpirító módon megcsufolta a bírói kar tekintélyét, amikor erősen nyomta a hazai csapatot s kiszolgáltatta az ellenfélnek. Nem kívánja senki, hogy a honi bíró „haza huzzon”, mert erre nincs szüksége a futballsportnak és nem jelent értéket, de ugyanakkor a leghatározottabban elítélendő az olyan játékevezető, mint Mosulej, akit az ellenfél sem tisztelhet. Nem első eset ez Mosulejnél, de ezúttal minden mértéket felülmult. Kétségtelen jelét rosszindulatának akkor adta, amidőn egy potya és egy indokolatlan szabadugásból eredő gól után, hatalmas 11-est vétett Chiroiu, ám Mosulej sipja néma maradt. Természetes, hogy a bíró nyomás kedvét szegte a nyitáznál remekül kezdő NAC-nak, amely aztán már csak félve tapogatózott a pályán, nehogy labdához érjen.

Akác csak a borosasztnál: egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét...

A gólok így estek: Schwartz lefut, 16. a gyenge labda visszapattan Dávidról és Schwartz rádupláz (1:0), ezt követi egy indokolatlan szabadugás, amiből Sepi bombáz (2:0). Most következik egy kisebb, majd egy „emeletes” leszól. (4:0). A vezetőség bérohan a pályára, a közönség tombol, a játékosok összefutnak, tiltakoznak, protestálnak, Mosulej áll és vár. Állítólag kissé illuminált állapotban csendesesen dudolhatta:

— Egy, kettő, három, négy, öt...
Tovább nem tudta folytatni, mert a másod-

dik félidőben leváltották. Fekete vezette ezután — igen jól a meccset, amely azonban az előzmények után már teljesen elvesztette értékét és érdekességét. Mindentől függetlenül azonban meg kell állapítani, hogy a Ripensia játszóta a jobb és komolyabb futballt és a győzelmet, ha nem is ilyen „mosuleji” arányban, de feltétlenül megérdemelte.

Előzményei is vannak a vasárnapi botrányos játékevezetésnek

A kínos ügy egyébként már régebben kezdetét vett. A csapatok ugyanis előre meg egyeztek, hogy a mérkőzést idegen bíró vezeti. A Ripensia ezért magával hozta Ghicin temesvári bíró és ebbe a NAC sportszereirégének tanujelét adva — beleegyezett. A nagyváradi bírótestület azonban nem

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

I. A szenvedély rabjai. Harry Baur legművészebb teljesítménye. Egy különleges francia világláger. Előadás kezdete: 4.05, 6.40, 9.30 órákor. II. Stan és Bran (Mint váloók). A komikusok két fejedelmének legmulatságosabb filmje. Előadás kezdete: 3.25, 6, 8.30, 11 órákor. Legújabb Fox journal.

MUNKÁJ MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőn, kedden, szerdán 3 vig nap. I. Szereltem a holdfényénél. Zenei vígjáték. Főszereplők: Bing Crosby és Monion Bavis. II. Pat és Patonch leányrablók. Ezen műsört minden gyerek és diák megnézheti. III. Journal.

Kedvezményes gyógykurák Budapest

Az IBUSZ által kibocsátott szelvényes jegyfűzetek alapján alábbi rendkívül mérsékelt áru gyógykurák vehetők igénybe:
2 heti időtartamra Lei 725.—
mely összegben követezők foglaltatnak bent: Díjmentes vizum, 50 százalékos vasuti kedvezmény magyar határ—Budapest és vissza, vagy tovább bármely magyar határállomásra, komplett panzió (lakás és napi háromszori étkezés, előírás esetén diétás koszt is) választása szerint a Lukácsfürdőben vagy Palatinus margitszigeti szállóban, főorvosi vizsgálat, kététi orvosi felügyelet, gyógyfürdők két hétre, autókörjárat, összes borravalók és adók. Ugyanez kisérok számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül csak Lei 6.350.—
Háromheti időtartamra Lei 11.500.—
mely összegben a fent részletezett ellenszolgáltatások foglaltatnak bent 3 hétre. Ugyanez

SCHWARTZ MENTHERTÉ orth. zsidó leánynevelő intézete - internátusa

Oradea, Str. Ep. Clotogariu 8. A város központjában. Tágas parkos udvar. — Az 1937—38. iskolai évré a beiratás megkezdődött. A növendékek kitünő ellátáson kívül szaksteri előkészítésben részesülnek a bentlakó diplomás tanárnok útján. Az intézetben tenisz- és korcsolyapálya! Zenei képzés! Idegen nyelvek! Mérsékelt díjak! Kitünő referenciák! Prospektus! Telefonszám 11.

egyeztet bele és helyi bírói küldött ki Morár dr személyében. Morár a mérkőzés vezetésére nem vállalkozott s így Mosulejre került a sor. A többi már a fentiekből ismeretes. A NAC vezetősége a mérkőzés után azonnal összeült és a következőkötávratot intézte a központi bíróbizottsághoz:

Központi bíróbizottság, Bucuresti. Kérünk azonnal vizsgálatot elrendelni a helyi bíróbizottság ellen, amely ellenséges érzellettel viseltetik egyesületünkkel szemben. Hétről-hétre olyan bírókat küldenek ki, akik a pártos és kvalifikálatlan bíráskodásukkal botrányt okoznak és felháborítják a közönséget, megváltoztatva így a játék normális menetét. A mai NAC—Ripensia mérkőzésen Mosulej bíró és Olteanu határbírók ittas állapotban jelentek meg és rosszindulatú és botrányos bíráskodásukkal botrányt idéztek elő, ughyogy a második félidőben kénytelenek voltunk más két bíróval felváltani őket. Kérjük megtenni az azonnali szüikeséges intézkedéseket, hogy ne legyünk kitéve a helyi bíróbizottság kénye-kedvének, amely megakadályozza a mérkőzéseink és egyuttal a román sport normális lefolyását. Egyidejűleg egyszer és mindenkorra visszautasítunk minden nagyváradi bíró és kötelezzük magunkat, hogy minden barátságos és bajnoki mérkőzésre a közeli városokból hozatunk játékevezetőt.

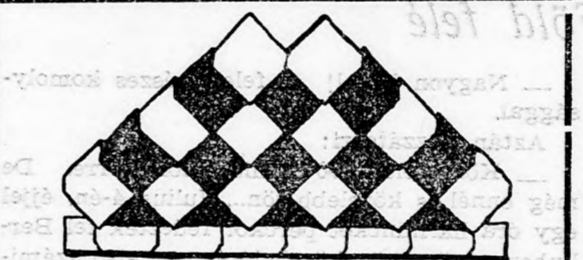
Ez a helyzet. Fentiek megállapítása után természetesen egészen más megvilágításba kerül a NAC vasárnapi 5:0-ás veresége.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Hétfőtől: Szerelomból elégtelen. Fősz.: Loretta Jung, Simone Simon, Lukács Pál.

DAVILA MOZGÓ MŰSORA:

Szenzációs kettős műsor: Rose Marie. Operett. Fősz.: Jeanette Macdonald. II. Utolsó pogányok. Fősz.: Mala és Lotus. Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órákor.
JÖN! Salamon Béla és társulata.

Fedés palával (Eternit)

10-ször több a bádognál 40 százalékkal. Cserépedéssel is versenyképes, mert könnyű és a fedél faanyagánál óriási megtakarítás érhető el. Díjmentes ajánlattal szolgál „FAVORIT” fabrica de ardesie artiticiála Osorhely, jud. Bihar

Lukács-fürdőbe!

Gellért-szállóba! Margit-szigetre! Svábhegyi Szanatóriumba!

Hivatalos pengő-árfolyamon

kisérok számára, orvosi felügyelet és gyógyfürdők nélkül 9.450 lej.
AZ összes fenti kedvezmények a legelsőrendűbb szobával és ellátással a Gellért nagyszállóban, Svábhegyi szanatóriumban, Lukácsfürdőben vagy a margitszigeti Palatinusban.
Kétheti időtartamra Lei 11.250.—
Ugyanez kisérok számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 7.550.—
Háromheti időtartamra Lei 16.500.—
Ugyanez kisérok számára gyógyfürdők és orvosi ellenőrzés nélkül Lei 10.950. Indulni lehet bármikor, csak az indulás időpontját legalább 7 nappal, előbb kell jelenteni s az ellenértéket lefizetni. Az összeg lefizetése ellenében a kedvezményes jegyfűzetet azonnal kiszolgáltatja az Uj Kelet kiadóhivatala Cluj, Str. Baron L. Pop 10, vagy az Economia menetjegyjroda. Vigékre utánytételt is azonnal küldjük, részletes felvilágosításokkal választáshelyeg ellenében azonnal szolgálunk.

Könyvek Folyóiratok Diszertációk

a legmodernebb kivitelben készü- nek a

FRATERNITAS

Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Telefon: 8-61

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelképek levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Korrespondent, perfekt deutsch, rumánisch, fransözisich, versiert in sämtlichen Büroarbeiten, sucht passende Dauerstelle in grösserem Unternehmen. Unter „Vertrauenswürdig“ an die Administration des Blattes.

A kolozsvári izr. Nöegylet aggenházában egy fizetéses aggnó helyet kaphat. Megkeresések Str. Paris 5. Caminul de Copii.

Konyhabutorok a legdivatosabb színekben és a legmodernebb kivitelben olcsón kaphatók. Tekintse meg modelljeimet vételkötelezettség nélkül a Str. Gh. Baritiu 10. szám alatti asztalosműhelyben.

Ügynökség clujon fűszer-, csemegeüzletekben, büffekben és bodegákban bevezetve képviselőket vállal. Megkeresést „Garancia képes” jellegre a kiadóba kér.

Intelligens hivatalnoknő vagy diáklány lakást, esetleg teljes ellátást kaphat urháznál. Cim a kiadóban „Kertes ház” jellegre.

Bélyegek tengerentuliai en-block eladók Str. Garibaldi 13.

Elegánsan butorozott szoba fürdőszobahaszánálattal, teljesen különbejárattal, kiadó. Str. Berde 2. I. e. dr Kertész.

Hálóberendezés modern díofurniros, polituro eladó. Berkovits műasztalos, Eimnescu 2. szám.

Keresünk két személyes különbejáratu butorozot szobát fürdőszobahaszánálattal aug. 15-re. Ajánlatokat „Tiszviselőnök” jellegre a kiadóba kérek.

Intelligens komoly leány szept. 1-re állást keres, idősebb urnál vagy hölgnél a háztartás vezetését vállálná, vagy társalkodónőnek, esetleg gyermekek mellé is elmenne. Bartha, Turda, Cosbuc 7.

Selbständige, beste Büroakraft, die 3 Landessprachen vollkommen beherrschend, mannigfache Branchkenntnisse, organisations- und dispositionsfähig, bilanztüchtig, sucht entsprechenden Posten. Adresse: Adolf Gross, Arad, Str. Eminescu 13. Bei Frau Bauer.

Önállóan dolgozó, kimondottan perfekt vizés vasondoláló férfi vagy női fodrászsegéd jó fizetéssel szeptember elsejei belépéssel állást nyerhet Stöckel fodrásznál, Sighet.

Tricotage üzem komplett felszerelve eladó. Egyes gépeket is eladok. Érdeklődők adják le címüket „Kézpénz” jellegre.

Házvezetőnő és anyahelyetes kerestetik egy idősebb ur házához. A házvezetésen kívül egy 8 éves fiugyermek nevelése is fontos teendőjét képezi. Csak intelligens, jóméjű, lenésű 40 éven aluli nők irjanak „Kis város” jellege alatt a kiadóhivatalba, Tanító, tanárnő, ki több nyelvet beszél, előnyben részesül.

Megnyílt az Adler-féle ארטה כשר cukrászda. Legkiválóbb minőségű sütemények. Reggeli, uzsonna kávé. Rendeléseket jutányosan vállalunk. F. Dávid u. 18.

Két egymásba nyíló, különbejáratu szoba mellékhelyiségekkel ügyvéd, mérnöki, kereskedelmi, stb. irodának olcsón kiadó. Piața Cuza Voda 2. Ajánlatot a kiadóhivatalba. A szegény betegek kérik: lépjen be a Kórházgyógyintézetbe!

SZERDA, 19

A király...
Harcikocsik...
Önként jelen...
Különös vá...
Mégnyílt...
Időpragnózi...
Felfüggeszte...
Sztrájk az...
Legett há...
Gépkocsival...
Rigi hegy csucs...
Gépkocsival felj...
Gépkocsi 830 ki...
lőerős kiskocsi v...
ült. Tekintettel...
szerszámot és p...
A gépkocsi Weg...
Kaltbadon és S...
fel a keskeny, a...
többhlyűtt 40 f...
A kocsi átlagsel...
méter volt. A le...
vetlenül a hegye...
denie a kocsinak...
át lépcsőzetes k...
lépcsővel s az ut...
kedést el. A fel...
fellállított árbóc...
visszafelé a Rigi

HIREK

A király constancai tengeri napon. Bucurestiből jelentik: Ofelsége és a kormány tagjai ez évben is részt vesznek a constancai „tengeri napon”, amit rendkívüli fény közepette fogják megünnepelni.

Harcikocsikat szállít Törökországnak Csehszlovákia. Az „Alba-Iulia” nevű hajó szombaton a constantai kikötőből Isztambul felé indult a török hadsereg részére szállított 12 harcikocsiból álló rakományral. A harcikocsikat a csehszlovák Skodagyárban készítették és részét képezik egy 600 darabra szóló megrendelésnek, melyet a hónap végéig elszállítanak.

Önként jelentkezett a nagyszabeni rendőrségen Maria Vaida, a megszökött nemzetközi betörő. Nagyszabeni tudósítónk jelenti: Beszámolt annak idején az erdélyi sajtó arról, hogy Maria Vaida, a román származású nemzetközi betörő megszökött a vizsgálati fogságból. A nagyszabeni rendőrség azóta a legszorgosabb nyomozás ellenére sem tudta elfogni a hírhedt bűnözőt, aki közben Silviu Maria banktisztviselő, Vasile Hozza nagyszabeni kereskedő és Pavelescu őrmester lakásait fosztotta ki bandájával. Most már azonban, hogy a gyűrtű mind szűkebbre szorult a híres betörő nyaka körül, Maria Vaida tegnap önként jelentkezett a nagyszabeni rendőrségen és beismerte bandája legutóbbi elküvetett bűncselekményeit. A nagyszabeni rendőrség a kihallgatások megkezdése után átadta a hírhedt betörőnt az ügyészségnek.

Különös válóperek. Londonból jelentik. Parry Erzsébet herefordi nő válópert indított azzal az indoklással, hogy javíthatatlanul könnyelmű férjét notártásra akarja köteleztetni és a tartásdíjat tőkésítve megőrizi számára arra az időre, amidőn mindenét elpocsékolta és támogatás: a fog szorulni. A bíróság heti 800 lej tartásdíjra kötelezte a tékozló férjet. — Newyorkból közlik: Marek Katalin 39 éves csikági nő válópert indított, mert kedvenc kínai ölebecskjét férje megfojtotta. Tettét azzal indokolta, hogy a kutya esténként előbb a feleségének és csak azután neki vitte a papucsokat. A bíróság a keresetnek helyet adott.

Megnyült Törökországban az első képkiallítás. Ankarából jelentik: Az elmúlt napokban nyílt meg Törökországban az első képkiallítás. A jelentős művészeti értékű kiállításon a török festők eddig nem ismert nagy művészi képzettségéről és értékről tettek tanúságot. A multban ugyanis a vallási szabályok nem engedték meg a törököknek az emberi arc lefestését.

Időprognózis. Lassan csökkenő légnyomás, váltakozó felhőzet, a nap folyamán boruló irányzat, muló jelleggel, kevés helyi eső, enyhe északnyugati szél, változatlan hőmérséklet. Ma délután a fővárosban napon 30, árnyékban 28 fokot mértek.

Felfüggesztették a helyettes kereskedelmi népbiztos. Moszkvából jelentik: A népbiztosok tanácsa megvonta Chronin helyettes kereskedelmi népbiztos megbízatását.

Sztrájk az amerikai selyemiparban. A selyemipari munkások szakszervezete általános sztrájkot rendelt el Newyorkban és New-Englandban. Több száz üzem zárta be kapuit. A sztrájk mintegy 60.000 munkást érint. A sztrájkolók a 40 órás munkahét bevezetését és béremelést követelnek.

Legett három Franciaországi gyár. Hatalmas tüzvesz szombaton éjszaka Bordeaux-ban elhamvasztott három nagy ládagyárat, melyek összesen 1600 négyzetméternyi területen hét épületből állottak. A kár meghaladja a 35.000.000 lejt.

Gépkocsival feljutottak a Rigi hegy csúcsára. A Vierwaldstätti tó mellett levő Rigi hegy csúcsára most első ízben sikerült gépkocsival feljutni. A hegyre feljutott gépkocsi 830 kilogram súlyu, hat és fél lóerős kiskocsi volt. A kocsi két utas ült. Tekintettel a nehéz útra, a kocsi sok szerszámot és pótalkatrészt vitt magával. A gépkocsi Weggisből kiindulva, Rigi-Kaltbadon és Staffelen át kapaszkodott fel a keskeny, meredek úton, amelyen több helyütt 40 fokos emelkedések vannak. A kocsi átlagsebessége óránként 107 kilométer volt. A legnagyobb akadállyal közvetlenül a hegycsúcstól kellett megküzdenie a kocsinak. Itt mintegy 150 méteren át lépcsőzetes kapaszkodó van 34 doronglépcsővel s az ut helyenként 40 fokos emelkedést él el. A gépkocsi a hegycsúcson felállított árbóc előtt állt meg. A kocsi visszafelé a Rigi-firten át tette meg útját.

Davila Mozgó Szenzációs kettős műsor:

ROSE MARIE Operett.
Jeanette Mac Donald

Davila Mozgó
Utolsó pogányok
Főszerepekben:
MALA ÉS LOTUS
eredeti maláj színészek.
Előadások kezdete: 3, 6 és 9 órakor.

Mussolini éles nyilatkozata az antiszemitizmus ellen

A bari-i rádióállomás héberül is fog híreket közvetíteni

Róma, augusztus 10. Mussolini kihallgatáson fogadta Róma nagy rabbiját, az olasz zsidóság első egyházi emberét, aki előtt igen fontos és érdekes nyilatkozatot tett. A Duce a legnagyobb élességgel ítélt el az antiszemitizmust és arról biztosította a grand-rabbit, hogy Olaszországban minden körülmények között megóvja a zsidóságot attól, hogy az antiszemitizmus lábra kapjon.

Hivatalos körök a Duce nyilatkozatát a most szőnyegen forgó Palesztina-kérdéssel hozzák kapcsolatba. A Duce állásfoglalásának eredményeképpen az olaszorszá-

gi zsidóknak megengedték, hogy a zürichi cionista kongresszuson megjelenhessenek, a Bariban tartandó keleti kiállításon első ízben lesz képviselve Palesztina is.

Ugyanakkor a bari rádióállomás, mely eddig csak olasz, görög és arab nyelven továbbított híreket, mostantól kezdve héber nyelven is ad programot és híreket.

Fasiszta körökben úgy magyarázzák Mussolininek az antiszemitizmus elleni erélyes állásfoglalást, hogy az teljes feladása a fajelméletnek és hogy Mussolini ezek szerint a fajelmélet teljes csődjét vallja.

Időelőtti Impotencia

Rendes körülmények között egy egészséges férfi 60-65 éves koráig őrzi meg szekszuális képességeit, míg viszont a férfiaság teljes vagy akárcsak részleges elvesztése ezen időpont előtt rendellenességnek minősíthető, amelynek okait kutatni kell.

Impotenciánál igazi kezelést csak olyan készítménnyel érhetünk el, amely közvetlenül annak okaira hat.

Az egyetlen szer, amely az impotenciát gyógyítja, Reton-tabletta.

Reton, amely nem izgatószer, már háromnapos kezelés után mutatja hatását és ez a hatás egyformán, erőteljesen és állandóan megmarad.

Hála azon körülménynek, hogy a Reton-tabletták az impotencia intim okaira reagálnak, hatásuk csodálatos.

A férfi új fiatalságra ébred.

A kezelés napi 3 tablettából áll. Egy 25 tablettát tartalmazó tubus ára 98 lej.

Kapható az összes gyógyszerárterekben és drogériákban.

Vidékre Lei 110 előzetes beklődése esetén szállítunk. Vezérképviselő: E. & L. Clorá, Bucuresti III. Str. Speranfel No. 37.

A szárazságsújtotta megyék prefektusainak értekezlete. Bucurestiből jelentik: Holnap a belligyminisztériumban Negara elnökével értekezletet tartanak a szárazságsújtotta megyék prefektusai.

Megfultad egyik petrózsényi bányában egy munkás. Dévai tudósítónk jelenti: A dévai ügyészséghez érkezett jelentés szerint borzalmas szerencsétlenség történt a petridal közszénbányában, amely egy embeáldozatot követelt. Petrescu Platon 47 éves családosi petrózsényi munkás az egyik bányában dolgozott és ismeretlen okokból, valószínűleg a szellőztetőgép hibája következtében beümlő gázok következtében megfultad a bányában.

Nem volt antiszemita háttér a máramaros-szigeti sportbotrányok? Az Uj Kelet beszámolt arról a nagy port felvert sportincidensről, amelynek a satumarei Barkochba játékosai estek áldozatú. A Barkochba több játékos rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett és a szatmári sportkerület példás büntetésben is részesítette a botrányhősöket. A szigeti társadalom körében kínos feltűnést keltett, hogy a hatalmas botrányt Rozsi Pál joghallgató robbantotta ki, aki sohasem adta tanujelét antiszemita érzelmeknek, sőt már a kolozsvári egyetemen is bátran szállt síkra zsidó diáktársai érdekében. Rozsi Pál ezzel kapcsolatosan kijelentette, hogy ezáltal sem antiszemita érzelmek vezérelték, hiszen mindenkor tanujelét adta zsidóbarátságának. A sportszennvedély hevében ragadtatta el magát arra, hogy a futballpályára rontson felelőségre vonni az egyik játékost, aki őt megsértette és nem tehet arról, ha a tömeg őt félreértve, utána rontott a pályára és elverte a Barkochba játékosait.

Aranyérméi és bédugulásnál, valamint az ezekkel járó derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési rohamok esetén reggelenként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez. Az orvosok ajánlják.

Gyenge a kanadai buzatermés. Ottawából jelentik: Hivatalos kimutatás szerint a tavaszi buzatermés még sohasem volt annyira gyenge, mint ez évben. Julius 31-ig csak a normális buzatermés 35 százalékának megfelelő mennyiséget takarították be.

ישבת „חגם סופר” קלון.
ועד הישיבה שחנה הנהלת אמרי הרה"ג שליטא מודיע בזה את כל המעונינים הרוצים להתקבל לזמן החורף הבעלי לשיבתנו מחוברת עם מענוא ואינשעראנא שיציעו את מכתב בקשתם אל הכתבת דלמשה לכל המאוחר עד ר"ה הבעלי בצרוף התקנת העידית בנוגע לידעויותיהם גילם ומצב בריאותם.

תכנית הלימודים:
I. שיעור פשוט: מס' קדושין משניות: ט' וזע"ב: נ"ך: שמואל, תהלים: ח"י אדם: חומש רש"י מוסר.
II. גוסף על הגיל' שיעור שיון: סוגיות: א"ח השבת.
III. יוד: ה' תערוכות: משניות: מקואות.

בכל המחלקות לומדים גם את שפת המדינה ולשון הקודש: חוץ מזה נסדר גם כחה של „הוראה” וננהג סדרים חדשים שונים חנוכיים הגיעים גדולי-ערך להועלת התלמידים: פה קלון עריה אלול שנת תרצ"ז לפ"ק ועד הישיבה.
Jesivath Chasam Szófer Cluj, Gen. Berthelot 11.

Értesítés
A clujli „Chasam Szófer” jesiva kuratóriuma ezennel tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a Glasner Akiba főrabbi ur vezetése alatt álló internátussal és menzával egybekötött jesivában való felvétel iránti kérelmek legkésőbb Ros-Hasanaig alatt jelzett címre benyújtandók. A kérvényhez mellékelni kell az életkort, előmenetelt és egészségi állapotot igazoló okmányok másolatát.
Jesivath Chasam Szófer Cluj, Gen. Berthelot 11.

Tőzsde
A hivatalos devizakurzusok változatlanok. Angol font 696.90, dollár 141.45, francia frank 5.31, svájci frank 31.81, holland font 77.42, olasz líra 7.172, cseh korona 4.90, palesztinai font 699.66 lej.
A szabadkereskedelmi devizák árfolyamai az autorizált bankoknál: német márka 37.50-37.55, cseh korona 5.60-5.70, pengő 26.75-27, osztrák schilling 28.45-28.55.
A valuták árfolyamai a bucuresti szabadforgalomban: francia frank 6.65-6.75, svájci frank 41-42, dollár 173-176, angol font 885-895, olasz líra 8.30-8.50, német márka 45-47, cseh korona 6.35-6.50, pengő 36.50-37, schilling 35.50-36.50, holland forint 96-98, zloti 32-33, Napoleon arany 1120-1130, aranyfont 1405-1415.
Az értéktőzsdén élénk forgalom mellett az árfolyamok szilárdultak. A fix kamatozású renték tovább emelkedtek. Renta Impropr. 55, Stabilizarea 38 egynegyed, Dezvoltarea 40 egy negyed, Inzest: area nagy címletek 73, kis címletek 71, Consolidarea 35 egynegyed.

Héber szótárak
Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár
az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzeve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár
modern magyar-újhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az
Uj Kelet kiadóhivatalában
Cluj, Str. Baroa L. Pop 10.

UJ KELET Legújabb hírek

Diplomáciai uton rendezik a sanghai-i incidenst

Változatlanul folynak a csapatösszevonások Eszak-Kínában. A kínaiak nyomulnak előre

Sanghaj, aug. 10. A Central News kínai hírszolgálati iroda jelenti, hogy a kínai csapatok tegnap visszaverték ezer japán katona támadását, akik a Nankow-szorost próbálták bevenni. Ez a szoros igen nagy fontossággal bír hadászati szempontból, mert rajta át vezet a Csahar-Peking-Szuj Yuan utvonala. Ezen a vidéken 25.000 japán katona állomásozik.

A kínaiak folytatják az előnyomulást

Tienszin, aug. 10. A japán csapatok főhadiszállása közli, hogy Kalgan vidéken, Pekingtől nyugatra a kínaiak nagyobb csapatösszevonásokat eszközölnek. A 20-ik kínai hadosztály két ezrede dél-nyugatról Kalgan felé menetel. A központi kínai kormány csapatai észak felől nyomulnak előre a Pukau-Csinan-fu vasútvonal mentén. Utirányuk célja Csingtau.

A japán katonai hatóságok elhatározták, hogy nagy létszámú csapatokat tesznek partira Csingtao Shangaj között. Nagyobb japán különítmények naponta mennek vonaton Peking felé. Tienszinben erődket építenek.

Rendezik a sanghai incidenst

Sanghaj, aug. 10. A kínaiak ma reggel kiadták a sanghaji repülőtéren megölt japán főhadnagy és katona holttesteit. A repülőtér körül szöges drótkakadályokat emeltek. A nemzetközi koncesszió területéről tegnap megindult a tömeges kivonulás, mert attól tartanak, hogy a tegnapi incidens folytán a japánok új követelésekkel fognak fellépni.

Shanghaj, aug. 10. A Reuter jelenti, hogy a kínai hatóságok 8000-re becsülik a kínai-japán viszályban eddigi elesett kínaiak számát. Az anyagi kár meghaladja a 21 millió font sterlinget.

Shanghaj, aug. 10. A Central News hírszolgálati ügynökség közli, hogy Hikada japán követségi tanácsos Nankingból Shanghajba utazott, hogy Kawagoe japán nagykövetet tájékoztassa a nankingi kínai központi kormány álláspontjáról az általános politikai helyzetet illetően.

Shanghajból jelentik: Yui, Shanghaj polgármestere és a japán hatóságok fejei megbeszélést folytattak egymással, ami után utóbbiak úgy döntöttek, hogy a sanghaji repülőtéren történteket diplomáciai uton rendezik. Yui kijelentette, hogy az incidens minden bizonyossággal a két japán katona kihívó fellépése folytán robbant ki, akik erőszakkal akartak behatolni a katonailag őrzött repülőtérre. Miután emlékeztetett a Kína által ismételtelen előterjesztett panaszokra a japánok a sanghaji repülőtér közelében kifejtett kémkedési tevékenysége ellen, Yui sajnálkozását fejezte ki, amiért az incidens előfordulhatott és méltatta a japán hatóságok azon igyekeztését, hogy együtt akarnak működni a sanghaji béke fenntartásában.

Tokió álláspontja

Tokió, aug. 10. A tengerészeti és külügyminisztériumok megegyeztek abban, hogy a sanghaji incidens, amely egy japán tiszt és katona életét követelték áldozatul, el kell választani a konfliktus többi részétől és külön kell rendezni, nehogy az általános helyzet elmérgesedjen.

Tokióból jelentik: A tengerészeti minisztérium egyik felhatalmazott megbízottja kijelentette, hogy a japán haditengerészet eddig nem hozott semmilyen intézkedést az észak-kínai helyzettel kapcsolatban, amikre csak a legutóbbi incidensek ügyében bevezetett vizsgálatok befejezése után kerülhet sor. A minisztérium azt hiszi, hogy a sanghaji repülőtéren történtek, nem olyan természetű incidensek.

Mussolini a messinai kiállításon

Messina, augusztus 10. Mussolini nagy ünneplés közepette ma paltra szállt. A Duce meglátogatta a várost és megtekintette a negyedik messinai kiállítást. Mussolini nagy beszédet tartott a város közepén a tömegnek.

sek, amelyek súlyosbíthatnák az általános helyzetet.

A kínaiak visszaverték egy japán támadást

Nanking, augusztus 10. A japánok megkezdték hadműveleteiket Hang-Keu tartományban. A tankokkal támogatott támadásokat a kínaiak visszaverték.

A Reuter sanghai jelentése szerint senki

sem tudja, hogy Kawagoe Japán kínai nagykövete hová tűnt. Egyes feltevések szerint most készülő Sanghaiból Nankingba. Más hírek úgy tudják, hogy Kawagoe el is indult Nankingba, hogy a kormány tagjaival találkozzék. Általában az a remény, hogy a követség sikerül olyan ajánlatokat tennie, amelyek a konfliktus békés elintézését lehetővé tennék.

Huszonötezer építőmunkás sztrájkol Palesztinában

TEL-AVIV, augusztus 10. (Rador.) Az itteni építőipari munkások sztrájkot hirdettek, ezáltal juttatva kifejezésre tiltakozásukat az építőipari válság folytán őket sújtó helyzet ellen. Így akarják felhívni a kormány figyelmét a gazdasági helyzet súlyosságára is. A sztrájkolók száma huszonötezer. Holnap a munkások tüntetést rendeznek. A rend fenntartása végett megfelelő óvintézkedések fogantatottak.

A ROYAL slágermozgóban ma, szerdától 2 kimagasló premier egy helyéért:

I. A szenvedélyek rabjai

Egy különleges francia világsiker. Harry Baur megrázóan tökéletes alakítása. Lebilincselően érdekes cselekmény. „Szenvedélyek rabjai” kezdete: 4.05, 6.40, és 9.30 órákor. Legújabb Fox journal.

II. STAN ÉS BRAN

(Mint valóok.) A komikusok két fejedelmének legkedvesebb és legmulatságosabb filmje. „Stan és Bran” kezdete: 3.25, 6, 8.30, 11 órákor.

Az ételmaradékok kormánybiztosa és az ifjuság nevelő törvényszéke Németországban

Berlin, augusztus 10. Wilhelm Ziegler rohamosztagos parancsnokot Göring a szénre dobott ételmaradékok felhasználására bírodalmi biztosnak nevezte ki.

Berlin, augusztus 10. Szeptember elsején megkezdik működésüket Németországban az ifjuság nevelő törvényszékek. Ennek a törvényszéknek hivatásuknál fogva a ti-

zennyolc éven aluli személyek ellen elkövetett érkölctelen merényletekre fog vonatkozni, valamint dönteni fognak a gyermek egészségére és fejlődésére ártalmas nevelési esetekben is.

Csekély áldozattal sok jót tehetsz lépj be aKórházegyesületbe!

Kánya magyar külügyminiszter megismételte Magyarország álláspontját a nemzetközi kérdésekről

Válaszok Hull amerikai államtitkár beszédére

Budapest, augusztus 10. (Rador.) A Magyar Távírási Iroda diplomáciai szerkesztője közli, hogy Kánya külügyminiszter válaszlát Hull amerikai külügyi államtitkárnak az európai együltiműködésre vonatkozó beszédére. Válaszában többek között kijelenti, miszerint Magyarország nem tekinti véglegesnek a békeszerződéseket által a Duna-medencében létesített helyzetét.

A magyar kormány e helyzet méltányos megváltoztatását igyekszik elérni.

A jegyzék szerint a magyar kormány ezt a változást békés uton kívánja, hangoztatva, hogy Magyarország mindaddig nem követte Németország és Ausztria példáját, amelyek egyoldalúan felbontották a békeszerződéseknek a fegyverkezések megszorítására vonatkozólag tett rendelkezéseit, — mivel az amugyis feszült nemzetközi légkört nem akarta újabb megpróbáltatásnak kitenni. A jegyzék végül hangsúlyozza, hogy Magyar-

ország tiszteletben tartja a különböző megegyezéseket, de azt állítja, hogy a kisebbségek kérdésében más államok nem tettek hasonlóan.

Berlin, augusztus 10. (Rador.) A lapok közlése szerint a német kormány is állást fog foglalni Hull nyilatkozata ügyében. Németország álláspontja azonos lesz az Egyesült Államokéval, tehát hogy a nemzetközi kapcsolatok békés megegyezések útján rendeztessenek.

Bécs, augusztus 10. Horthy magyar kormányzó augusztus 15-én Ausztriába érkezik, ahol 16-án találkozik Miklas elnökkel. Azt hiszik, hogy ezután Németországba is elutazik. Horthy Karwaende környékén fog vadászni.

Csekély áldozattal sok jót tehetsz lépj be aKórházegyesületbe!

Pánarab kongresszus a cionista kongresszus ellen

Transzjordánia és Palesztina között bevezették az utlevél kötelezettséget

LONDON, augusztus 10. Az Evening News azt a hírt közli, hogy Iraki arab vezető személyek pár nap alatt konferenciát akarnak összehívni, hogy ellensúlyozzák a zürichi cionista kongresszus tanácskozásait.

TEL-AVIV, augusztus 10. Mint Beiruthból jelentik, Transzjordánia és Palesztina között bevezették az utlevél kötelezettséget. Ezzel az intézkedéssel akarja a két kormány a feleltelen elemek és terrorizisták határátlépéseit megakadályozni.

A barcelonai belga konzul nem hisz a köztársasági csapatok győzelmében

Brüsszel, aug. 10. A Stefania jelentések szerint Belgium barcelonai konzulja hazájában visszatérve nyilatkozatot adott. A konzul véleménye szerint a felkelők győzelmeit nem lehet kétségbe vonni, mert a spanyol kormány csapatok körében nagy a kiábrándulás és a demoralizálás. A Lazionbre azt állítja, hogy Belgiumnak nem kell ingadozania a vörös veszély előtt, mely Európát fenyegeti.

Ahír Bocu Sever haláláról

Bucuresti, aug. 10. A Fáklya híradása szerint Bocu Sever, a nemzeti parasztpárt bányai vezére meghalt. A hír nagy feltűnést keltett a városban, de néhány órára rá az Ordea című lap erőlyesen megcáfolta. Bocu Sever a legjobb egészségnek örvend s folytatja munkásságát.

Legújabb sporthírek

A kolozsvári vízipólóbajnokság során, kedden délután játszották le a városi strand medencéjében a KAC-UEC mérkőzést. Győzött az atléták csapata 4:0 (2:0) arányban. A második osztály bajnokság során az ujonc Royal 7:1 (1:1) arányban győzte le a CFR együttesét.

A Haggibbor futballszakosztálya ma, szerdán este fél kilenc órai kezdettel Str. Memorandului 13, emeletlen levő klubhelyiségében értekezletet tart. Az ülés napirendjén az őszi szezonnal összefüggő kérdések szerepelnek. Ugyanezen gyűlés keretében választják meg a futballszakosztály vezetését. A Haggibbor futballszakosztály egyébként az őszi kezdettel igen gazdag sporttevékenységet kíván kifejteni, ehhez azonban szüksége lesz a kolozsvári zsidó társadalom támogatására is. A futball iránt érdeklődőket a szakosztály az értekezleten szívesen látja.

A Haggibbor úszószakosztálya f. hó 12-én, csütörtökön este pont egyegyed nyolckor fontos ülést tart a Str. Memorandului 13 alatti klubhelyiségében az Erdélyi Makkabi Szövetség marosvásárhelyi bajnoki úszóversennyel kapcsolatban, melyre a tagok okvetlen és pontos megjelenését kéri.

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukció!), francis, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól, Cluj, jelezze mely szakma érdekli.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. S. uymász Cluj, Strada Baros L. Paj. 10. Telefonszám: 18-80.

Magyar postai engedély No. 22471/9
10. Telefon: 1.
Havonta 110,
évre 800, egész
évre 12, egész
évek díjaz
„KELET” a t
ssidóság egyet
ja. Cikkeknek t
terés megjelöl

A N

A m

A cionista kon
nak ülésén dr. B
son, a munkáse
lásra.

— Sokakat kö
tina munkásvezé
lam eszményes
érelmekből. A B
vel öregebbek és
tünk és van vala
lönöz értékekre
nak, kicsinyes, sz
pen ezért alapos
amit nekünk igér
adnak. Mert mi is

Nemcsak a
kezi

— Azt mondják
miénk, senki sem
ban nem ilyen eg
hető értékek, ar
van. Az élő ember
hoimappal is rend
dani a holnapról.
mozgalmunk? Ko
lyek birtokunkban
olyan földre irán
olyan országra, ar
tizmus egy könyv
ból fakadt, elvont
dékek során váro
gunkkal. És ez az
nauikus örö lett.

Ben Gurion az
zottság előtt, ho

Ez nem frázis: j
tározása.

A mandátum s
történelmi kapcs
Transzjordániára.

A szóbanforgó
csak történelmi
nem fontos tege
nak venni tölün
egész Palesztin
szóó történelmi
kat az országnak

Nem szabad E
feladjuk a zsidó

— A népek egy
ran adódnak hely
dolgokat, hogy fo
Ezt azonban mind
itélni. Nem szabad
mással szemben k

nem szabad fela
tikáját a zsidó

A zsidó állam ké
politikai tényező
ilyen állam két t
nyezővel kell, hog